

Basala hygienrutiner och ansvarspåskrift

Vid arbetsmoment i vård- och omsorgsmiljö som innebär fysisk kontakt med en patient*, ytor eller föremål ska basala hygienrutiner tillämpas i situationer där det finns risk för överföring av smittämnen.

**Begreppet patient syftar här även på vårdtagare, omsorgstagare, brukare, kund eller boende*

Syftet med basala hygienrutiner är att förhindra smitta

- från patient till personal och från personal till patient (direkt kontaktsmitta)
- mellan patienter, via personalens händer och kläder eller via ytor och föremål (indirekt kontaktsmitta)
- samt motverka patientens egna mikroorganismer överförd från en plats på patientens kropp till en annan

Förutsättningar för att uppnå basala hygienrutiner är att personalens

- hud på händerna är hel
- naglar är korta och fria från lack och konstgjort material
- underarmar och händer hålls fria från armbandsur, smycken, bandage, förband, stödskenor eller motsvarande
- arbetskläder har korta ärmar och att de slutar ovanför armbågen
- örhängen, andra smycken och övriga föremål inte hänger ner i arbetsfältet
- hår, skägg eller huvudduk fästs upp så att det inte riskerar att komma i kontakt med patient, ytor eller föremål
- händer smörjs in med handkräm, v.b på raster för att förebygga torr hud

I basala hygienrutiner ingår

arbetskläder, handdesinfektion, handtvätt, handskar, skyddskläder, stänkskydd, andningsskydd

Arbetskläder

- ska i det patientnära arbetet bestå av byxor och överdel och eller klänning
- ska bytas dagligen och då de varit våta eller synligt förorenade
- ska endast bäras i arbetet. Om arbetet bedrivs på flera platser, får de dock även bäras vid färd mellan dessa
- ska förvaras åtskilda från privata kläder och smutsiga arbetskläder
- ska tvättas i minst 60°C. Vårdgivaren ansvarar för att hela processen för hantering av tvätt - rens om smutsig, transport och förvaring - görs på ett sätt så att arbetskläderna inte riskerar sprida smitta

Handdesinfektion

- använd alkoholbaserat handdesinfektionsmedel
 - omedelbart före och efter varje vård- och omsorgsmoment
 - före och efter handskanvändning
- tag rikligt, ca 2-4 ml, fördela överallt på händerna, i handflatorna, på handryggarna och fingertopparna, runt alla fingrar, tumgrepp och ca 15 cm upp på underarmarna
- gnid in handdesinfektionsmedlet tills det har dunstat och huden känns torr. Full effekt har då uppnåtts

Handtvätt

- tvätta händerna med flytande tvål och vatten
 - om du har varit i kontakt med patient med kräkning eller diarré eller
 - om händerna är, eller kan antas vara smutsiga
- torka ordentligt med torr pappershandduk eller torkpapper
- desinfektera därefter händerna

Handskar

- använd handskar vid kontakt med, eller risk för kontakt med, kroppsvätskor samt vid desinfektion av ytor
- ska vara för engångsbruk och avsedda för ändamålet. Kasta direkt efter användning
- byt handskar mellan olika vård- och omsorgsmoment, även hos samma patient

Berör inte omväxlande smutsigt och rent

Skyddskläder

- använd engångsplastförkläde eller engångsskyddsrock vid vård- och omsorgsmoment där det finns risk för att arbetskläderna kan förorenas
 - genom kontakt med en patient, dennes kroppsvätskor eller annat biologiskt material (t ex hud och hudfragment)
 - vid kontakt med ytor eller föremål
- kasta skyddskläder direkt efter användning
- byt skyddskläder mellan olika vård- och omsorgsmoment, även hos samma patient

E-utbildningen i basala hygienrutiner på svenska och engelska kan du hitta på vårdhygiens hemsida.

Personligt hygienansvar

Jag har tagit del av informationen om basala hygienrutiner och ska följa dem samt vara observant på att även kollegor följer dem.

Haninge, datum
Underskrift
Namnförtydligande
Ansvarig chef
Arbetsplats

Lämnas till chef

Förvaras förslagsvis i vederbörandes personakt